

Information till personal, tolkar, förtroendevalda och praktikanter inom barn- och utbildningsnämndens verksamhetsområde

Sekretess, tystnadsplikt och handlingssekretess

Jag har tagit del av nedanstående och förstått vad sekretessreglerna innebär. Jag förbinder mig att följa dessa regler och är medveten om att dessa gäller hela livet.

Övertorneå den _____

Namnteckning

Namnförtydligande

Om Du i Ditt arbete ställs inför ett akut ställningstagande som handlar om sekretess, tystnadsplikt eller handlingssekretess skall Du omedelbart vända Dig till Din rektor för råd och stöd. Detta gäller även om Du har funderingar om sekretessreglerna.

Bakgrund

Alla barn, elever och föräldrar ska kunna vända sig till personalen i känsliga ärenden och veta att den information man lämnar hanteras med stor respekt för varje människas personliga integritet. Sekretesslagen skyddar information om barns, ungdomars och deras anhörigas personliga förhållanden. Det kan vara allt från fysiska och psykiska sjukdomstillstånd till sociala eller ekonomiska problem.

Hälsoundersökningar och särskilda stödåtgärder, d.v.s. uppgifter av hänsyn till elevernas och deras anhörigas integritet kan vara sekretesskyddade, däremot är uppgifter som rör betyg, resultat, närvaro och scheman m.m. i princip alltid offentliga enligt huvudregeln i 2 kap. 7 § tryckfrihetsförordningen.

Sekretess, tystnadsplikt och handlingssekretess

Sekretess gäller för alla i förskolans och skolans verksamheter.

Sekretess gäller även för lärarstuderande, praktikanter, vikarier eller andra uppdragstagare som inte är anställda.

Sekretess innebär förbud att avslöja en uppgift muntligt - *tystnadsplikt* - eller skriftligt - *handlingssekretess*. Bestämmelser om *tystnadsplikt* och *handlingssekretess* finns i sekretesslagen

Vad man fått reda på under tystnadsplikt i sitt arbete, får man inte tala om ens efter det att man slutat arbetet. *Tystnadsplikten gäller på livstid*.

Bestämmelser om brott mot tystnadsplikten finns i 20 kap. 3 § brottsbalken.

Olika sekretessgrader och viktiga undantagsregler

På följande sida ges exempel på olika grader av sekretess och några undantagsregler som gäller anställda och andra som arbetar inom barn- och ungdomsförvaltningens verksamheter.

Stark sekretess gäller för förskola, skolhälsovård samt uppgifter hos psykolog och kurator

Förskoleverksamhet

All personal i förskoleverksamheten omfattas av den sekretess som regleras i SekrL 7 kap 38 §. Sekretess gäller för uppgift om enskilda personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon honom närstående lider men (Se **menbedömning** nedan)¹

Skolhälsovård

har samma starka sekretess som socialtjänsten och övrig hälso- och sjukvård och regleras i SekrL 7 kap. 1§, 3§, 6§

Psykolog och kurator

Psykologers och kurators sekretess är lika stark som skolsköterskans och skolläkarens, men anses inte ha samma självständiga karaktär som skolhälsovården vilket har betydelse för kontakterna inom skolan. (SkrL 7 kap. 9§) Psykolog och kurator har möjlighet att lämna ut uppgifter om elevens och dennes föräldrars personliga förhållanden till annan skolpersonal. (KU 1982/83:12 sid. 17) Arbetsledningen (t.ex. rektor) har rätt att av psykolog och kurator få de uppgifter om eleverna och deras anhöriga som han begär. (Se vidare i Kommunförbundets skrift: "Sekretess i skola och barnomsorg" sidan 19)

Mindre stark sekretess gäller för skola, lärare, fritidspedagoger och administrativ personal

Förskoleklass – fritidshem – skola

Sekretess inom förskoleklass och fritidshem har samma typ av sekretess som skolan och regleras i SekrL 7 kap. 1§, 3§, 6§ och 9 §. Sekretess gäller för uppgift som hänför sig till psykologisk undersökning eller behandling och för uppgift om enskilda personliga förhållanden hos psykolog eller kurator, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den som uppgiften rör eller någon honom närstående lider men (Se **menbedömning** nedan).

I sekretesslagen finns några undantagsbestämmelser, som gör det möjligt att föra känsliga personliga uppgifter vidare. Nedan redovisas några väsentliga undantag:

Samtycke och samarbete

Man frågar föräldrarna (vårdnadshavarna) om man får föra vidare de känsliga uppgifterna (SkrL 14 kap. 4§)

Generalklausulen - intresseavvägning

Man får föra de känsliga uppgifterna vidare till självständiga verksamhetsgrenar om det är uppenbart att intresset av att uppgifterna lämnas ut har företräde framför det intresse som sekretessen ska skydda

Anmälningskyldigheten enligt socialtjänstlagen

Alla måste anmäla till socialnämnden om de "får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till underårigs skydd". SekrL 14 kap. 2 §)

Misshandel, frihetsberövande eller sexuella övergrepp på barn under 18 år kan polisanmälas utan sekretesshinder.

Nödsituation

För att avvärja fara för liv eller hälsa eller för värdefull egendom kan man bli tvungen att bryta sekretesskyddade uppgifter. Dessa bestämmelser finns i brottsbalken 24 kap. 4§.

Det finns flera lagar och förordningar som föreskriver uppgiftsskyldighet för olika myndigheter. Enligt SekrL 14 kap 2§ hindrar inte sekretessen att uppgift som gäller misstanke om brott lämnas till åklagare och polis om brottet kan leda till fängelse. För de tjänstemän som har den starkaste sekretessen gäller detta endast om brottet kan leda till minst två års fängelse eller om det gäller brott mot den underårige till exempel misshandel eller sedlighetsbrott.

Det finns en allmän skyldighet att vittna inför domstol.

En uppgift som överlämnas från en verksamhet till en annan kan få en annan typ av sekretess eller helt mista sekretesskyddet. Enligt sekretesslagens mening råder sekretess emellan förskola och den obligatoriska skolan. Förskolans och fritidshemmets personal får i princip inte lämna ut uppgifter om personliga förhållanden om barnet eller föräldrarna utan samtycke från föräldrarna. En huvudregel är dock att alla som kan hjälpa till att lösa ett problem bör kunna tala öppet med varandra.

¹ **Menbedömning** innebär att man bedömer hur den enskilde skulle uppleva det om en uppgift om personliga förhållanden lämnas ut. Om en menbedömning leder till att uppgifter inte kan lämnas ut kan generalklausulen bli aktuell (SkrL 14. 3 §).